

30 büyükşehir belediyesinin 'eşitlik karnesi'

kisadalga.net/haber/detay/30-buyuksehir-belediyesinin-esitlik-karnesi_95118

Yayınlanma: 07 Mart 2024 Perşembe 17:21

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği, büyükşehir statüsündeki belediyelerin uygulamalarını inceleyerek "Eşitlik Karnesi" hazırladı.

CEİD İzler projesi kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliğinde yerel yönetimlerin çalışmaları incelendi. 30 büyükşehir belediyesinden elde edilen veriler doğrultusunda eşitlik bakımından kentlere bakıldığında ortaya çıkan manzara şöyle özetlendi:

- Kentlerde kaynak sahipliği ve kaynaklara erişim, sınıf, etnisite, cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim, yaş ve beden eşitsizlik kaynağına dönüşebilmekte ve bireyleri dezavantajlı konuma itebilmektedir.
- Ulaşım, kentsel katılım, barınma, altyapı hizmetleri, park ve bahçelere erişim haklarından tüm grupların ihtiyaç duydukları biçimde ve ihtiyaç duydukları ölçüde yararlandıklarını söylemek mümkün görünmemektedir.
- Toplu taşımanın yaşlılara, engellilere, küçük çocukla seyahat edenler için uygun olmaması önemli bir sorun olmaya devam ediyor.
- Barınma her zaman olduğunda daha büyük bir sorun artık.
- Kentin her bölgesinin yalnız yaşayan kadınlar, LGBTİ+'lar için güvenli olduğunu söylenemez.

- Şiddetten arınmış bir çevrede güven içinde yaşama, dolaşma, kendini gerçekleştirme hakkının da herkes için mümkün görünmüyor.

Çalışma kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında önemli hizmetler incelendi. Şiddete maruz kalan kadınlar için büyük önem taşıyan Kadın Danışma Merkezi, 2023 yılı itibarıyla sadece 13 büyükşehir belediyesinde bulunuyor. Bu belediyeler Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Hatay, İstanbul, İzmir, Mersin, Muğla, Sakarya, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon olarak sıralanıyor.

11 büyükşehirde aile destek merkezi

30 büyükşehir belediyesinden 11'i "aile destek merkezi" veya "aile danışma merkezi" adı altında aileye yönelik danışmanlık hizmetleri veriyor. Bu belediyeler Balıkesir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Ordu, Samsun, Ordu olarak kayıtlara geçiyor.

Şiddete maruz kalan ve/veya risk altındaki kadınlar için sığınma evi hizmeti büyük önem taşıyor. Belediye Kanunu'na göre de nüfusu 100 binin üzerindeki belediyelerin kadın ve çocuklar için sığınma evi açması zorunlu.

Ancak bu hizmeti sunan büyükşehir belediyesi sayısı 2023'te 10 olarak kayıtlara geçti. Bu belediyeler, Ankara, Antalya, Aydın, Bursa, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Mersin ve Tekirdağ olarak sıralandı. Ankara ve İzmir "iyi uygulama örneği" olarak gösterildi.

30 büyükşehirin 18'inde kreş hizmeti

30 büyükşehir belediyesinden 18'i çocuklara yönelik kreş/gündüzlü bakım sunarken, 12'si çocuklara yönelik kreş/gündüzlü bakım hizmeti sunmuyor. Hizmet sunmayan belediyeler Denizli, Erzurum, Kahramanmaraş, Kayseri, Mardin, Ordu, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon ve Van olarak listeleniyor.

30 büyükşehir belediyesinden 13'ünde yaşlılara, 10'unda engellilere yönelik gündüzlü bakım hizmeti bulunmuyor. Gaziantep, Kayseri, İzmir, Sakarya ve Tekirdağ Büyükşehir Belediyeleri yaşlılara yönelik gündüzlü bakım, Mersin Büyükşehir Belediyesi emekliler evi, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi dinlenme salonu adı altında yaşlılara hizmet sunuyor.

Aydın, Eskişehir, İzmir ve Mersin Büyükşehir Belediyeleri alzheimer ve demans hastalarına yönelik hizmet sunarken, İzmir Büyükşehir Belediyesi alzheimer ve demans hastası yaşlı yakınlarına danışmanlık hizmeti veriyor.

Ankara, Aydın, Bursa, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya ve Manisa olmak üzere toplam 8 büyükşehir belediyesi yaşlılara huzurevi/yatılı bakım hizmeti sunuyor.

30 büyükşehir belediyesinden 16'sında engellilere yönelik gündüz bakımı var. Bu belediyeler: Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Mersin, Samsun, Tekirdağ ve Trabzon.

Ancak çoğu belediyenin bu hizmeti tek merkez üzerinden verdiği, hizmette yararlanmak için yaş kriteri getirdiği ve belli engel gruplarıyla hizmeti sınırlandırdıkları görülüyor.

25 büyükşehirde evde bakım hizmeti

Yaşlılara ve engellilere yönelik evde bakım hizmeti en sık rastlanan hizmet türü. Yalnızca 5 büyükşehir belediyesi evde bakım hizmeti sunmuyor. Bunlar, Ankara, Balıkesir, Manisa, Şanlıurfa ve Van büyükşehir belediyeleri.

Evde bakım hizmetlerinden yararlanmanın temel kriterlerinden biri yoksulluk içinde olmak. Yoksul olmayan ama belediyenin sunduğu bu hizmetten yararlanmak isteyen bireyler dışarıda bırakılıyor.

Türkiye'de 2023 Aralık ayı itibarıyla 35 eşitlik birimi bulunuyor. İllere göre bakıldığında eşitlik birimlerinin İzmir ve İstanbul'da yoğunlaştığı görülüyor. İzmir'de Büyükşehir Belediyesi de dahil olmak üzere 11 belediyede eşitlik birimi faaliyet gösterirken İstanbul'da 9, Eskişehir ve Mersin'de ise 3 eşitlik birimi faaliyette. Ankara'da eşitlik birimi olan tek belediye Çankaya Belediyesi. Bu anlamıyla eşitlik birimlerinin belli illere sıkıştığı, coğrafi olarak yaygınlaşmadığı görülüyor. **(Kısa Dalga)**